

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likums

A sadaļa. Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir noteikt valsts pārvaldes institucionālo sistēmu jūrlietās un nodrošināt jūras drošības un aizsardzības jomā pieņemto Latvijai saistošo starptautisko līgumu prasību un standartu īstenošanu un ievērošanu, lai novērstu vides piesārņošanu no kuģiem un padarītu efektīvāku jūras satiksmi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu)

2.pants. Likuma piemērošana

(1) Likumu piemēro visiem Latvijas Kuģu reģistrā (turpmāk — Kuģu reģistrs) iekļautajiem kuģošanas līdzekļiem neatkarīgi no to atrašanās vietas, ārvalstu kuģiem, kuri atrodas Latvijas jurisdikcijā esošajos ūdeņos (turpmāk — Latvijas ūdeņi), ostām, ostu iekārtām un visām fiziskajām un juridiskajām personām, kā arī citiem tiesību subjektiem saistībā ar jūras drošību, kas garantējama atbilstoši starptautisko līgumu prasībām un ietver personāla, kravas, kuģošanas un kuģu drošību.

(2) Likuma normas par kuģu drošību neattiecas uz Nacionālo bruņoto spēku kuģiem un to personālu, kā arī uz citu valstu karakuģiem un to personālu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu)

3.pants. Starptautiskās tiesību normas

Ja starptautiskās tiesību normas, kas ir saistošas Latvijai, paredz citādus noteikumus nekā tie, kuri ietverti šajā likumā, piemēro starptautiskās tiesību normas.

B sadaļa. Jūrlietu pārvalde

4.pants. Jūrlietu pārvaldes institūcijas

(1) Vispārējo valsts pārvaldi jūrlietās īsteno Satiksmes ministrija. Šā likuma 6.pantā paredzētās funkcijas veic valsts akciju sabiedrība "Latvijas Jūras administrācija" (turpmāk — Latvijas Jūras administrācija).

(2) Atsevišķas funkcijas jūrlietās atbilstoši savai kompetencei pilda Nacionālo bruņoto spēku Jūras spēku vienības, kas veic krasta apsardzes funkcijas (turpmāk — Krasta apsardze), Valsts vides dienests, Drošības policija, Valsts robežsardze un ostu pārvaldes.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu, 28.10.2004. likumu un 10.11.2005. likumu)

5.pants. Satiksmes ministrijas kompetence

Satiksmes ministrija atbilstoši savai kompetencei jūrlietās:

- 1) īsteno valsts politiku un attīstības stratēģiju;
- 2) nodrošina reglamentējošu normatīvo aktu projektu izstrādi atbilstoši Starptautiskās jūras organizācijas, Helsinku komisijas, Starptautiskās darba organizācijas un citu starptautisko organizāciju, kā arī Eiropas Savienības tiesību aktiem;
- 3) pārstāv valsti Starptautiskajā jūras organizācijā, Starptautiskajā hidrogrāfijas organizācijā, Eiropas Savienības institūcijās un citās institūcijās un piedalās Helsinku komisijas darbā kuģošanas drošības jautājumos;
- 4) nodrošina Latvijai saistošo starptautisko līgumu un citu starptautisko tiesību normu ievērošanu;
- 5) nodrošina Latvijas Jūras administrācijai nodoto funkciju izpildes uzraudzību un kontroli;
- 6) šajā likumā paredzētajos gadījumos nosaka Latvijas ūdeņu izmantošanas kārtību, lai gādātu par kuģošanas drošību un nepieļautu piesārņošanu no kuģiem;
- 7) izsniedz atbilstības sertifikātu jūrnieku profesionālās izglītības programmām;
- 8) izsniedz atbilstības sertifikātu klasifikācijas sabiedrībām (atzītām organizācijām) un publicē klasifikācijas sabiedrību (atzīto organizāciju) sarakstu;
- 9) izsniedz speciālo atļauju (licenci) komersantam, kas kuģa īpašnieka vārdā komplektē kuģa apkalpi un iekārto personas darbā uz kuģiem;
- 10) *(izslēgts ar 15.06.2006. likumu);*
- 11) *(izslēgts ar 28.10.2004. likumu);*
- 12) nosaka un publicē ārstu un to ārstniecības iestāžu sarakstu, kas veic jūrnieku veselības pārbaudes atbilstoši 1978.gada Starptautiskajā konvencijā par jūrnieku sagatavošanu un diplomēšanu, kā arī sardzes pildīšanu un tās grozījumos noteiktajām prasībām;
- 12¹) nodrošina jūrnieku apmācības un kompetences novērtēšanas vadību, kontroli un uzraudzību atbilstoši 1978.gada Starptautiskajā konvencijā par jūrnieku sagatavošanu un diplomēšanu, kā arī sardzes pildīšanu un tās grozījumos noteiktajām prasībām;
- 12²) nodrošina jūrnieku apmācības, kompetences novērtēšanas, profesionālo kvalifikāciju apliecinājošo dokumentu izsniegšanas, kā arī to apstiprināšanas nepārtrauktu uzraudzību, izmantojot kvalitātes standartu sistēmas;
- 13) attīsta un koordinē starptautiskos sakarus;

14) veic citas funkcijas, kas saistītas ar drošību jūrā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu un 28.10.2004. likumu)

6.pants. Latvijas Jūras administrācijas kompetence

(1) Latvijas Jūras administrācija atbilstoši normatīvajiem aktiem un starptautiskajām tiesību normām, kā arī savai kompetencei jūrlietās:

- 1) uzrauga Kuģu reģistrā iekļauto kuģu atbilstību drošības prasībām, atzīst kuģu būves un modernizācijas tehniskos projektus un izsniedz kuģu sertifikātus;
- 2) apstiprina kuģu dokumentāciju;
- 3) īsteno ostas valsts kontroli attiecībā uz ārvalstu kuģiem;
- 4) kontrolē Starptautiskā drošas pārvaldes kodeksa (turpmāk — ISM kodekss) prasību izpildi attiecībā uz Kuģu reģistrā iekļautajiem kuģiem;
- 5) izmeklē un analizē jūras negadījumus, kā arī veic jūrnieku profesionālās kompetences novērtēšanu, ja noticis pārkāpums, kas saistīts ar profesionālo pienākumu nepienācīgu izpildi vai neizpildi;
- 6) kontrolē, kā Latvijas ūdeņos tiek ievērota kārtība, kādā sniedzami ziņojumi par pasažieriem uz kuģa, kā arī par bīstamām un piesārņojošām kravām;
- 7) saskaņo ostu noteikumus kuģošanas drošības jautājumos un kontrolē to ievērošanu;
- 8) izsniedz sertifikātus ločiem un kuģu satiksmes vadības (VTS) operatoriem, kā arī veic loču un kuģu satiksmes vadības (VTS) operatoru apmācības un kvalifikācijas pārbaužu uzraudzību;
- 9) noformē, izsniedz, apmaina, aiztur, anulē, atzīst par nederīgām jūrnieku grāmatiņas un veic to uzskaiti, veic personu datu apstrādi saistībā ar jūrnieku grāmatiņu un profesionālās kvalifikācijas sertifikātu izsniegšanu darbam uz kuģiem, kā arī uztur jūrnieku sertificēšanas datu bāzi;
- 10) izvērtē un saskaņo jūrnieku profesionālās izglītības programmu un mācību kursu atbilstību starptautiskajiem tiesību aktiem, organizē jūrnieku kvalifikācijas pārbaudes un izsniedz profesionālo kvalifikāciju apliecinājošus dokumentus darbam uz kuģiem;
- 11) *(izslēgts ar 10.11.2005. likumu)*;
- 12) veic kuģu un kuģu hipotēku reģistrāciju un izsniedz ar to saistītos dokumentus;
- 13) uztur Kuģu reģistra un Zvejas kuģu reģistra datu bāzes;
- 14) uzrauga bāku, boju, citu navigācijas līdzekļu un sistēmu izveidošanu un darbību Latvijas ūdeņos;

- 15) kontrolē dziļuma mērījumus, kā arī hidrogrāfiskos mērījumus un pētījumus Latvijas ūdeņos;
 - 16) organizē navigācijas publikāciju sagatavošanu, iespiešanu un izplatīšanu;
 - 17) publicē un izplata navigācijas brīdinājumus un paziņojumus, kā arī pilda nacionālā koordinatora pienākumus;
 - 18) saskaņo Latvijas ūdeņos nogrimušas mantas izcelšanu no kuģošanas drošības viedokļa;
 - 19) saskaņo ostu hidrotehnisko būvju un kuģu ceļu projektus no kuģošanas drošības viedokļa un piedalās projektu pieņemšanas komisijas darbā;
 - 20) piedalās Starptautiskās jūras organizācijas, Helsinku komisijas, Starptautiskās hidrogrāfijas organizācijas un citu starptautisko organizāciju darbā;
 - 21) sagatavo priekšlikumus normatīvo aktu projektu izstrādei;
 - 21¹) sertificē atzītās aizsardzības organizācijas;
 - 22) uzrauga atzīto aizsardzības organizāciju, kā arī klasifikācijas sabiedrību (atzīto organizāciju) darbību;
 - 23) veic atbildīgās organizācijas funkcijas Starptautiskā kuģu un ostu iekārtu aizsardzības kodeksa (turpmāk — ISPS kodekss) prasību ieviešanai un kontrolei;
 - 24) saskaņo kuģu, kuģošanas kompāniju, ostu un ostas iekārtu aizsardzības personāla apmācības programmu atbilstību ISPS kodeksa prasībām;
 - 25) uzrauga, lai kuģu īpašnieki, kā arī komersanti, kas kuģa īpašnieka vārdā komplektē apkalpi un iekārto personas darbā uz kuģiem, atbilstu 1978.gada Starptautiskajā konvencijā par jūrnieku sagatavošanu un diplomēšanu, kā arī sardzes pildīšanu un tās grozījumos noteiktajām prasībām;
 - 26) izsniedz jūrnieku profesionālās apmācības instruktoriem un jūrnieku profesionālās kvalifikācijas vērtētājiem sertifikātus, kas apliecina viņu atbilstību 1978.gada Starptautiskajā konvencijā par jūrnieku sagatavošanu un diplomēšanu, kā arī sardzes pildīšanu un tās grozījumos noteiktajām prasībām;
 - 27) izsniedz atbilstības apliecību (sertifikātu) komersantam, kas veic kuģa drošības aprīkojuma pārbaudes.
- (2) Latvijas Jūras administrācija par sniegtajiem publiskajiem pakalpojumiem iekasē maksu satiksmes ministra noteiktajā apmērā. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā tiek aprēķināti publisko maksas pakalpojumu izcenojumi. Maksa par navigācijas pakalpojumiem tiek noteikta atbilstoši "Likumam par ostām".
- (3) Lai veiktu šā panta pirmajā daļā minētās funkcijas, Latvijas Jūras administrācija nodrošina Jūrnieku reģistra, Kuģu reģistra, Kuģošanas drošības inspekcijas un Avāriju izmeklēšanas nodaļas, Kuģu un ostu aizsardzības inspekcijas, kā arī

Hidrogrāfijas dienesta darbību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu, 28.10.2004. likumu, 10.11.2005. likumu un 15.06.2006. likumu)

7.pants. Krasta apsardzes kompetence

(1) Krasta apsardze atbilstoši savai kompetencei kontrolē, kā tiek ievēroti normatīvie akti un starptautiskās tiesību normas, kas nosaka Latvijas ūdeņu izmantošanas kārtību. Šai nolūkā Krasta apsardze veic šādas funkcijas:

1) sadarbībā ar Valsts vides dienestu kontrolē vides aizsardzību un zvejniecību reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanu un aiztur kuģus Latvijas ūdeņos saskaņā ar šā likuma 44.pantu;

2) likvidē kuģu negadījumu un avāriju sekas, jūrā izlijušas naftas un bīstamo vai kaitīgo vielu noplūdes sekas un koordinē ar šo seku likvidāciju saistītos darbus Latvijas ūdeņos atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajam nacionālajam gatavības plānam naftas piesārņojuma gadījumiem jūrā un operatīvās rīcības plāniem;

3) koordinē un veic cilvēku meklēšanas un glābšanas darbus jūrā (MRCC darbību) Latvijas Republikas meklēšanas un glābšanas atbildības rajonā (turpmāk — Latvijas atbildības rajons) atbilstoši 1979.gada Starptautiskajai konvencijai par meklēšanu un glābšanu jūrā (turpmāk — SAR konvencija), citiem normatīvajiem aktiem un operatīvās rīcības plāniem, kā arī veic palīdzības dienesta funkcijas (MAS funkcijas) un piešķir patvēruma vietu kuģiem;

4) nodrošina Globālās jūras negadījumu un drošības sistēmas (turpmāk - GMDSS) darbību, Automātiskās identifikācijas sistēmas (turpmāk - AIS) krasta sakaru tīkla darbību un Kuģu satiksmes uzraudzības un informācijas datu apmaiņas sistēmas darbību, kā arī šīs sistēmas savietojamību ar Eiropas Kopienas sistēmu apmaiņai ar kuģošanas informāciju.

5) sadarbībā ar Latvijas Jūras administrāciju kontrolē kuģošanas režīma ievērošanu.

(2) Ministru kabinets nosaka Latvijas ūdeņu izmantošanas kārtību un kuģošanas režīmu tajos.

(3) Ministru kabinets nosaka kuģa aizsardzības trauksmes signālu sakaru tīkla darbības nodrošināšanas kārtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu, 28.10.2004. likumu, 10.11.2005. likumu un 15.06.2006. likumu)

8.pants. Valsts vides dienesta kompetence

(1) Valsts vides dienests atbilstoši savai kompetencei kontrolē, kā tiek ievēroti normatīvie akti un starptautiskās tiesību normas, kas nosaka jūras vides aizsardzību. Šai nolūkā Valsts vides dienests veic šādas funkcijas:

1) kontrolē vides aizsardzību Latvijas ūdeņos un ostu akvatorijās;

- 2) izsniedz komercsabiedrībām speciālu atļauju (licenci) kuģu atkritumu uzņemšanai un utilizācijai ostās;
 - 3) izsniedz hidrotehnisko būvju tehniskos noteikumus un saskaņo projektus vides aizsardzības jomā;
 - 4) saskaņo jūras ūdeņos un ostās veicamo padziļināšanas un grunts apglabāšanas darbu projektus un izsniedz atļauju šo darbu veikšanai;
 - 5) koordinē nacionālā gatavības plāna naftas piesārņojuma gadījumiem jūrā ieviešanu;
 - 6) izstrādā ostām, piestātnēm un termināliem tipveida prasības attiecībā uz naftas avāriju seku likvidācijas plāniem;
 - 7) izstrādā naftas produktu savākšanas pamatnostādnes;
 - 8) apstiprina ostām, piestātnēm un termināliem naftas avāriju seku likvidācijas plānus un kontrolē to ieviešanu un izpildi;
 - 9) organizē vides piesārņojuma gadījumu izmeklēšanu;
 - 10) izstrādā ieteikumus piesārņojuma likvidācijas procesā savāktās naftas galīgai izvietošanai (utilizācijai);
 - 11) piedalās Starptautiskās jūras organizācijas, Helsinku komisijas un 1992.gada Starptautiskā naftas piesārņojuma radīto zaudējumu kompensācijas fonda darbā jūras vides aizsardzības jautājumos un koordinē Helsinku komisijas rekomendāciju ieviešanu jūrlietās;
 - 12) apkopo datus par jūras vides piesārņošanu;
 - 13) kontrolē, kā Latvijas ūdeņos un ostu akvatorijās tiek ievēroti zvejniecību reglamentējošie normatīvie akti;
 - 14) kontrolē dabas resursu izmantošanu Latvijas ūdeņos un ostu akvatorijās;
 - 15) kontrolē kuģu radīto atkritumu pieņemšanu un apsaimniekošanu ostās;
 - 16) saskaņo ostu noteikumus vides aizsardzības jomā un kontrolē to ievērošanu.
- (2) Ministru kabinets Valsts vides dienestam var noteikt papildu funkcijas.

9.pants. Ostu pārvalžu kompetence

Ostu pārvalžu kompetenci kuģošanas drošības un vides aizsardzības jomā nosaka šis likums, "Likums par ostām" un attiecīgās ostas noteikumi.

C sadaļa. Jūras drošība

I nodaļa. Kuģu drošība un kuģu drošības uzraudzība

10.pants. Kuģu reģistrācijas kārtība

Kuģu reģistrācijas kārtību nosaka Jūras kodekss.

11.pants. Kuģu drošības prasības

(1) Kuģu drošības prasības un kuģu drošības uzraudzības kārtību, ievērojot to tilpību, garumu, kuģa tipu, uzbūvēšanas gadu un kuģošanas rajonu, nosaka šis likums un Latvijai saistošie starptautiskie līgumi ar turpmākajiem grozījumiem, to skaitā:

- 1) 1966.gada Starptautiskā konvencija par kravas marku un tās 1988.gada protokols;
- 2) 1974.gada Starptautiskā konvencija par cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras (turpmāk — SOLAS konvencija) un tās 1988.gada protokols;
- 3) 1973.gada Starptautiskā konvencija par piesārņošanas novēršanu no kuģiem un tās 1978.gada protokols (turpmāk — MARPOL konvencija);
- 4) 1992.gada Konvencija par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību (turpmāk — Helsinku konvencija);
- 5) 1972.gada Konvencija par starptautiskajiem kuģu sadursmju novēršanas noteikumiem (turpmāk — COLREG konvencija);
- 6) 1969.gada Starptautiskā konvencija par kuģu tilpības mērīšanu (turpmāk — Tilpības konvencija);
- 7) Starptautiskās darba organizācijas 1976.gada Konvencija par minimālajām normām tirdzniecības kuģiem;
- 8) 1978.gada Starptautiskā konvencija par jūrnieku sagatavošanu un diplomēšanu, kā arī sardzes pildīšanu ar grozījumiem (turpmāk — STCW konvencija);
- 9) 1969.gada Pasaules veselības organizācijas Starptautiskie medicīniski sanitārie noteikumi.

(2) Nosakot kuģu drošības prasību piemērošanu un kuģu drošības uzraudzības kārtību, tiek ņemtas vērā starptautisko normatīvo aktu prasības attiecībā uz:

- 1) pasažieru kuģu drošību un standartiem;
- 2) obligāto pārbaužu sistēmu, lai nodrošinātu kuģu ar horizontālu un vertikālu kravas apstrādi (turpmāk — ro-ro kuģi) un ātrgaitas pasažieru kuģu drošu darbību;
- 3) ro-ro pasažieru kuģu drošu pārvaldi;
- 4) kuģu inspekcijas un uzraudzības organizāciju, kā arī valsts administrācijas darbību;

- 5) ostu un kuģu drošību;
- 6) zvejas kuģu reģistrāciju;
- 7) darba drošības un veselības aizsardzības prasību minimumu darbā uz kuģiem;
- 8) jūrnieku apmācību, sertifikāciju un sardzes pildīšanu;
- 9) citiem jautājumiem, kas saistīti ar kuģošanas drošību, vides piesārņojuma novēršanu un personu apmācību, kvalifikāciju un sertifikāciju;
- 10) kuģa konstrukciju un mehānismiem;
- 11) kuģa sistēmām un aprīkojumu;
- 12) kuģa ugunsdrošību;
- 13) vides piesārņojuma novēršanu;
- 14) kuģa stabilitāti, arī avārijas stabilitāti;
- 15) kuģa apkalpes praktisko apmācību rīcībai avārijas situācijā;
- 16) ISM kodeksa un ISPS kodeksa piemērošanu;
- 17) kuģa tilpību;
- 18) kuģa kravas zīmi;
- 19) kravas iekraušanu, izvietošānu un nostiprināšanu uz kuģa, kā arī balasta operācijām;
- 20) pasažieru kuģu, ro-ro pasažieru kuģu un ātrgaitas pasažieru kuģu drošību, kā arī pasažieru drošību;
- 21) kuģu, terminālu un jūrā nostiprinātu platformu drošību;
- 22) loču un kuģu satiksmes vadības (VTS) operatoru apmācību, sertifikāciju un kvalifikācijas pārbaudēm;
- 23) kuģa navigācijas kartēm, dokumentāciju un informatīvajiem materiāliem;
- 24) kuģa īpašnieka atbildību par kuģa atbilstību drošības normām;
- 25) jūras komunikācijas un sakaru sistēmām;
- 26) kuģa radio un navigācijas aprīkojuma drošību;
- 27) jūras negadījumu un incidentu izmeklēšanu.

- (3) Satiksmes ministrs ir tiesīgs noteikt šā panta pirmajā un otrajā daļā minēto starptautisko normatīvo aktu izpildes kārtību.
- (4) Ministru kabinets var noteikt drošības un aizsardzības prasību piemērošanu kuģiem, uz kuriem, ievērojot to tilpību, garumu, kuģa tipu, uzbūvēšanas gadu un kuģošanas rajonu, neattiecas šā panta pirmajā un otrajā daļā minētajos starptautiskajos normatīvajos aktos noteiktās prasības.
- (5) Ministru kabinets var noteikt kārtību, kādā tiek izpildītas prasības, ko Helsinku konvencija vides piesārņojuma novēršanas jomā izvirza komercsabiedrībām, kuru darbība nav saistīta ar jūras transportu.
- (6) Latvijas Jūras administrācija vai tās pilnvarota kuģu klasifikācijas sabiedrība (atzītā organizācija) apliecina Latvijas kuģu būves un modernizācijas projektu dokumentācijas un kuģu aprīkojuma atbilstību starptautiskajām prasībām. Kuģu būvi, modernizāciju un remontu uzrauga Latvijas Jūras administrācija vai tās pilnvarota kuģu klasifikācijas sabiedrība (atzītā organizācija).
- (7) Uz Latvijas kuģiem ir jābūt dokumentācijai par kuģa stabilitāti, tilpības un kravas zīmes aprēķiniem, rīcības plāniem piesārņojuma likvidācijai avārijas gadījumā, kā arī šā panta pirmajā daļā minētajos starptautiskajos normatīvajos aktos noteiktajām rokasgrāmatām un citiem dokumentiem, kuru atbilstību starptautiskajām prasībām apliecinājusi Latvijas Jūras administrācija vai tās pilnvarota kuģu klasifikācijas sabiedrība (atzītā organizācija).

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu, 28.10.2004. likumu, 10.11.2005. likumu un 15.06.2006. likumu)

12.pants. Kuģu karoga valsts uzraudzība

- (1) Kuģu karoga valsts uzraudzība šā likuma izpratnē ir kontrole attiecībā uz kuģu atbilstību normatīvo aktu prasībām, to skaitā prasībām, kas noteiktas šā likuma 11.panta pirmajā, otrajā, trešajā un ceturtajā daļā.
- (2) Kuģu karoga valsts uzraudzības mērķis ir nodrošināt, lai Latvijas kuģu konstrukcija, tehniskais stāvoklis, aprīkojums un apkalpe garantētu cilvēku dzīvības un veselības, vides un kravas aizsardzību, kā arī nepieļautu starptautiskajiem standartiem neatbilstošu kuģu izmantošanu kuģošanā.
- (3) Lai īstenotu kuģu karoga valsts uzraudzību, satiksmes ministrs var noteikt starptautisko normatīvo aktu piemērošanas kārtību attiecībā uz:
- 1) kuģu pārbaudēm un to termiņiem;
 - 2) izsniedzamajiem kuģu sertifikātiem, to darbības apturēšanu vai sertifikātu anulēšanu;
 - 3) ārvalstu izdoto kuģu sertifikātu atzīšanu;
 - 4) kuģu aprīkojuma pārbaudēm;

5) kuģu klases pārbaudēm;

6) klasifikācijas sabiedrību (atzīto organizāciju) uzraudzību un atzīto aizsardzības organizāciju uzraudzību un sertifikāciju;

7) *(izslēgts ar 28.10.2004. likumu).*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu)

13.pants. Kuģu apskates un sertifikāti

(1) Kuģiem, kuriem to tilpības, garuma, tipa, uzbūvēšanas gada un kuģošanas rajona dēļ ir nepieciešami starptautiskajos normatīvajos aktos noteiktie kuģu sertifikāti, tos izdod Latvijas Jūras administrācija vai tās pilnvarota klasifikācijas sabiedrība (atzītā organizācija) un atzītā aizsardzības organizācija.

(2) Kuģiem, kuri neatbilst šā panta pirmās daļas prasībām, tiek izdots nacionālais kuģa sertifikāts.

(3) *(Izslēgta ar 30.10.2003. likumu).*

(4) Latvijas Jūras administrācija var veikt ārvalstu kuģu apskates un izdot tiem attiecīgajā starptautiskajā līgumā paredzētos kuģu sertifikātus, ja to lūdz attiecīgā kuģa īpašnieks un apstiprina kompetenta attiecīgās karoga valsts jūrlietu pārvaldes institūcija. Katrā šādā sertifikātā jāieraksta, ka tas izsniegts pēc tās valsts kompetentās institūcijas pieprasījuma, kurā kuģis reģistrēts.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu un 28.10.2004. likumu)

14.pants. Pienākums uzturēt kuģi atbilstoši drošības prasībām

(1) Kuģa īpašnieka un kapteiņa pienākums ir uzturēt kuģa korpusu, mehānismus, iekārtas un aprīkojumu, kā arī nodrošināt, lai kravas iekraušana, izvietošana, nostiprināšana uz kuģa un balasta operācijas tiktu veiktas, ievērojot drošības normas atbilstoši šā likuma 11., 12. un 13.panta prasībām.

(2) Par jebkurām kuģa korpusā, mehānismos, iekārtās un aprīkojumā veiktajām pārmaiņām, kas neatbilst kuģim izdotajos sertifikātos norādītajam, kā arī par bojājumiem, kuri radušies kuģa avārijas gadījumā un kuru dēļ nav nodrošināta kuģa jūrasspēja, Latvijas kuģa īpašnieks ziņo Latvijas Jūras administrācijai.

(3) Par šā panta pirmajā un otrajā daļā noteikto prasību neievērošanu kuģa īpašnieks saucams pie likumā noteiktās atbildības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu)

15.pants. Ostas valsts kontrole

(1) Ostas valsts kontrole šā likuma izpratnē ir ārvalstu kuģu kontrole Latvijas ostās.

(2) Ostas valsts kontroles mērķis ir nepieļaut starptautiskajiem standartiem

neatbilstošu ārvalstu kuģu izmantošanu kuģošanā.

(3) Ostas valsts kontroles kārtību nosaka Ministru kabinets, ievērojot Starptautiskās jūras organizācijas un citu starptautisko organizāciju normatīvo aktu prasības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.06.2006. likumu)

16.pants. Kuģa aprīkojums

(1) Uz Latvijas kuģiem drīkst izmantot tikai tādu aprīkojumu, kas ir sertificēts un atbilst kuģošanas drošības, cilvēku dzīvības un veselības, kā arī vides aizsardzības prasībām.

(2) Kuģa drošības aprīkojuma pārbaudes veikšanai Latvijas Jūras administrācija izsniedz atbilstības apliecību (sertifikātu) Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu, 28.10.2004. likumu un 15.06.2006. likumu)

17.pants. Kuģu un ostu kontroles inspektori

(1) Kuģu karoga valsts uzraudzību un ostas valsts kontroli veic Latvijas Jūras administrācijas inspektori, kuriem ir satiksmes ministra noteiktajā kārtībā izsniegtas inspektora apliecības.

(1¹) Lai veiktu kuģa karoga valsts uzraudzību un ostas valsts kontroli, Latvijas Jūras administrācijas inspektoriem, uzrādot dienesta apliecību, ir tiesības ierasties Latvijas ostas teritorijā un pie ostas teritorijā esošajiem komersantiem.

(2) Veicot kuģu karoga valsts uzraudzības un ostas valsts kontroles pienākumus, kuģu kontroles inspektoriem ir tiesības aizturēt kuģi ostā vai apturēt tā operācijas ostā, ja konstatēta kuģa neatbilstība šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām.

(3) Kuģu kontroles inspektors atceļ lēmumu par kuģa aizturēšanu vai tā operāciju apturēšanu ostā tikai pēc to trūkumu novēršanas, kuri bija par pamatu kuģa aizturēšanai vai tā operāciju apturēšanai.

(4) Kuģu un ostu kontroles inspektoru funkcijas un tiesības nosaka Ministru kabinets.

(5) Visos gadījumos, kad saistībā ar kuģu karoga valsts uzraudzību vai ostas valsts kontroli tiek minēta kuģa aizturēšanas vai aizkavēšanas nepamatotība, pierādīšanas pienākums ir kuģa īpašniekam, berbouta fraktētājam vai operatoram.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu, 28.10.2004. likumu, 10.11.2005. likumu un 15.06.2006. likumu)

18.pants. Klasifikācijas sabiedrības (atzītās organizācijas) un atzītās aizsardzības organizācijas

(1) Klasifikācijas sabiedrības (atzītās organizācijas) ir komercsabiedrības, kuras veic kuģu tehnisko uzraudzību atbilstoši pilnvarojuma līgumam, kas noslēgts ar Latvijas Jūras administrāciju. Latvijas Jūras administrācija pilnvarojuma līgumus var slēgt

tikai ar tām klasifikācijas sabiedrībām, kuras ir atzītas un kuru pilnvarojuma apjoms ir atzīts satiksmes ministra noteiktajā kārtībā atbilstoši starptautisko normatīvo aktu prasībām. Klasifikācijas sabiedrību (atzīto organizāciju) sarakstu publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

(2) Ostu pārvaldes nodrošina klasifikācijas sabiedrību (atzīto organizāciju), kā arī atzīto aizsardzības organizāciju pārstāvju brīvu piekļūšanu inspicējamajiem kuģiem.

(3) Atzītās aizsardzības organizācijas ir komercsabiedrības, kuras veic ISPS kodeksā paredzētās funkcijas. Ministru kabinets nosaka atzīto aizsardzības organizāciju atzīšanas, sertifikācijas un darbības uzraudzības kārtību.

(4) Klasifikācijas sabiedrību (atzīto organizāciju) uzraudzības kārtību nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu, 28.10.2004. likumu un 10.11.2005. likumu)

18.¹ pants. Klasifikācijas sabiedrību (atzīto organizāciju) finansiālās atbildības ierobežošana

Klasifikācijas sabiedrības (atzītās organizācijas) var ierobežot maksimālo summu, ko tās izmaksā Latvijas Jūras administrācijai saskaņā ar spēkā stājušos tiesas vai šķīrējtiesas lēmumu, bet šī summa nedrīkst būt mazāka par:

- 1) 4 miljoniem eiro prasībās, kas saistītas ar cilvēku traumām vai nāvi;
- 2) 2 miljoniem eiro prasībās, kas saistītas ar īpašuma zaudējumu vai tam nodarītajiem bojājumiem.

(15.06.2006. likuma redakcijā)

19.pants. ISM kodeksa un ISPS kodeksa prasību ievērošana

(1) Uz Latvijas kuģiem, uz kuriem attiecas SOLAS konvencijas IX nodaļa un XI-2 nodaļa, ir jāievēro šajās nodaļās minēto kodeksu prasības.

(2) ISM kodeksā noteikto drošas pārvaldes atbilstības dokumentu kuģošanas komercsabiedrībām, kas pārvalda Latvijas kuģi, un sertifikātu Latvijas kuģim izdod Latvijas Jūras administrācija vai tās pilnvarota klasifikācijas sabiedrība (atzītā organizācija) pēc attiecīgās kuģošanas komercsabiedrības un kuģa audita veikšanas.

(3) Latvijas Jūras administrācija veic vispārēju ISM kodeksa un ISPS kodeksa prasību ievērošanas uzraudzību.

(4) Latvijas Jūras administrācija sadarbībā ar Drošības policiju, Valsts robežsardzi, Krasta apsardzi un citām Latvijas Republikas institūcijām atbilstoši to darbību regulējošiem normatīvajiem aktiem veic pasākumus, lai nodrošinātu ISPS kodeksā un citos normatīvajos aktos noteiktās kuģu, ostu un ostas iekārtu aizsardzības prasību izpildi.

(5) Ministru kabinets nosaka starptautiskajos normatīvajos aktos noteikto kuģu,

kuģošanas kompāniju, ostu un ostas iekārtu aizsardzības funkciju sadalījumu, izpildes kārtību un uzraudzību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu un 28.10.2004. likumu)

20.pants. Radiosakari

Visus Latvijas kuģus aprīko ar normatīvo aktu un Latvijai saistošo starptautisko līgumu prasībām atbilstošām radioierīcēm, to skaitā ar ierīcēm radiosakaru nodrošināšanai kuģa avārijas un glābšanas gadījumos.

21.pants. Kuģa žurnāli

(1) Uz visiem Latvijas kuģiem ir kuģa žurnāls un mašīnas žurnāls. Uz kuģiem, kuru tilpība ir mazāka par 500 BT, var izmantot apvienotās formas kuģa žurnālu, kurā paredzēti ieraksti par kuģa mehānismu darbību. Kuģa žurnāla un mašīnas žurnāla uzglabāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Kuģa žurnāla un mašīnas žurnāla paraugus apstiprina Latvijas Jūras administrācija.

(2) Uz Latvijas kuģiem, kuri piedalās starptautiskajā kuģošanā, ir jābūt starptautiskajos normatīvajos aktos noteiktā parauga naftas operāciju žurnālam, atkritumu uzskaites žurnālam, GMDSS žurnālam, kā arī citiem starptautiskajos normatīvajos aktos noteiktajiem dokumentu un sertifikātu oriģināliem. Ja kuģis pārvadā kaitīgās šķidrās vielas lejamkravas, jābūt arī kravas operāciju žurnālam.

(3) *(Izslēgta ar 10.11.2005. likumu).*

(4) *(Izslēgta ar 10.11.2005. likumu).*

(5) Kuģa žurnālus Latvijā reģistrē Latvijas ostu kapteiņi, bet ārvalstīs — Latvijas Republikas diplomātiskās vai konsulārās pārstāvniecības, izdarot par to ierakstu Kuģa žurnālu reģistrācijas grāmatā un reģistrējamos kuģu žurnālos.

(28.10.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.11.2005. likumu)

22.pants. Rīcības plāni avārijas gadījumam un trauksmju saraksts

(1) Uz Latvijas kuģiem ir jābūt trauksmju sarakstam, kurā ir šādi ieraksti: “Kuģa kopējā trauksme!”, “Cīņa ar uguni!”, “Cilvēks aiz borta!”, “Atstāt kuģi!”, kā arī katra apkalpes locekļa pienākumu aprakstam trauksmes gadījumiem, rīcības plāniem avārijas gadījumam un avārijas situācijas vadības dokumentiem atbilstoši SOLAS konvencijas un MARPOL konvencijas prasībām.

(2) Satiksmes ministrs ir tiesīgs noteikt prasības attiecībā uz rīcības plāniem avārijas gadījumam un trauksmju sarakstu.

II nodaļa. Kuģa apkalpe un jūrnieku darba aizsardzība

23.pants. Kuģa apkalpe un kuģa kapteinis

(1) Kuģa kapteinis ir kuģa īpašnieka pilnvarota persona, kas atbild par kuģa vispārējo

vadību kā arī kuģošanas drošību un aizsardzību. Kapteiņa rīkojumi atbilstoši viņa pilnvarām ir obligāti visām personām, kas atrodas uz kuģa.

(2) Kuģa apkalpes sastāvā ir virsnieki, ierindas jūrnieki un praktikanti.

(3) Praktikants ir persona, kas saskaņā ar jūrnieku profesionālās izglītības programmu atrodas mācību praksē uz kuģa.

(4) Kuģa apkalpes sastāvā nevar būt persona, kura ir sodīta par tīšu smagu vai sevišķi smagu noziegumu.

(5) Uz kuģa nedrīkst strādāt persona, kura nav apmācīta un kurai nav attiecīgo darba pienākumu pildīšanai nepieciešamās kvalifikācijas apliecinoša dokumenta atbilstoši normatīvo aktu un starptautisko tiesību aktu prasībām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu)

24.pants. Kuģa apkalpes komplektēšana

(1) Latvijas kuģi nokomplektē ar piemērotu kuģa apkalpi, kas garantē drošību un aizsardzību jūrā un ostā, ņemot vērā SOLAS konvencijas un STCW konvencijas prasības.

(2) Kuģa apkalpi komplektē atbilstoši tam, kā noteikts apliecībā par kuģa apkalpes minimālo sastāvu. Šo apliecību Latvijas kuģiem izdod Latvijas Jūras administrācija satiksmes ministra noteiktajā kārtībā.

(3) Par apkalpes komplektēšanu atbild kuģa īpašnieks. Kuģa apkalpi komplektē ar kuģa kapteiņa piekrišanu.

(4) Jūrniekiem un citām personām, kuras veic noteiktus uzdevumus saistībā ar Latvijas kuģu ekspluatāciju un uzturēšanu kārtībā, ir jābūt normatīvajiem aktiem un STCW konvencijai atbilstoši profesionālo kvalifikāciju apliecinošiem dokumentiem.

(5) Ar personu iekārtošanu darbā uz kuģiem atļauts nodarboties komersantiem, kuri saņēmuši Satiksmes ministrijas izsniegtu speciālo atļauju (licenci). Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā notiek to komersantu licencēšana un viņiem izsniegtās speciālās atļaujas (licences) noteikumu izpildes uzraudzība, kuri kuģa īpašnieka vārdā iekārto personas darbā uz kuģiem.

(6) Ministru kabinets nosaka kuģu īpašnieku un komersantu tiesības, pienākumus un atbildību, tiem iekārtojot personas darbā uz kuģiem.

(7) Par personu iekārtošanu darbā uz kuģiem netiek pieprasīta un saņemta atlīdzība.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu un 28.10.2004. likumu)

25.pants. Kuģa sardzes dienests un kuģa ekspluatācija

(1) Lai garantētu cilvēku, kuģu, kravas, kuģošanas un vides drošību, kapteinis uz

Latvijas kuģiem organizē šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām atbilstošu sardzes dienestu un kuģa ekspluatāciju.

(2) Latvijas kuģu īpašnieku pienākums ir nodrošināt uz saviem kuģiem drošu navigācijas un mašintelpas sardzi un kuģa ekspluatāciju, izdodot atbilstošas instrukcijas katram sava kuģa kapteinim, navigācijas sardzes virsniekiem, vecākajam mehāniķim, mašīnas sardzes virsniekiem un ierindas jūrniekiem. Šīs instrukcijas paredz pasākumus, kas nepieciešami kuģa drošai ekspluatācijai, vides aizsardzībai no piesārņojuma, jūrnieku kvalifikācijas un veselības stāvokļa atbilstībai drošas sardzes nosacījumiem.

26.pants. Jūrnieku un kuģošanas līdzekļu vadītāju sagatavošana

(1) Jūrnieku profesionālās izglītības programmu atbilstību starptautisko normatīvo aktu prasībām, kā arī jūrnieku profesionālās izglītības īstenošanu uzrauga Latvijas Jūras administrācijas Jūrnieku reģistrs atbilstoši Ministru kabineta noteiktajai kārtībai un kritērijiem.

(2) Jūrnieku sertificēšanu veic Latvijas Jūras administrācijas Jūrnieku reģistrs atbilstoši Ministru kabineta noteiktajai kārtībai un kritērijiem.

(3) Satiksmes ministrs ir tiesīgs noteikt STCW un citu Latvijai saistošu starptautisko normatīvo aktu piemērošanas procedūras un kārtību.

(4) Atpūtai un sportam paredzēto kuģošanas līdzekļu vadītāju sertificēšanu atbilstoši savai kompetencei veic Latvijas Jūras administrācija un Ceļu satiksmes drošības direkcija. Ministru kabinets izdod noteikumus par atpūtai un sportam paredzēto kuģošanas līdzekļu vadītāju apmācību un sertificēšanu.

(28.10.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.11.2005. likumu)

27.pants. Jūrnieka grāmatiņa

(1) Jūrnieka grāmatiņa ir jūrnieka personas identifikācijas dokuments atbilstoši Starptautiskās darba organizācijas 1958.gada Konvencijas par jūrnieku nacionālajām personas apliecībām prasībām. Tā kalpo par jūrnieka ceļošanas dokumentu, un tajā tiek ierakstītas ziņas par jūrnieka kvalifikāciju un darbu uz kuģiem.

(2) Jūrnieka grāmatiņu izsniedz Jūrnieku reģistra sertificēšanas datu bāzē reģistrētiem jūrniekiem, kuri norīkoti darbā uz starptautiskajā kuģošanā nodarbinātiem kuģiem un kuriem ir Latvijas kompetento iestāžu izsniegts personu apliecinošs dokuments, ārvalstniekiem — ārvalsts kompetento iestāžu izsniegts personu apliecinošs dokuments un Latvijas kompetento iestāžu izsniegta pastāvīgās uzturēšanās atļauja. Jūrnieka grāmatiņu izsniedz arī personām, kas mācās Latvijas jūrnieku izglītības iestādēs un atrodas mācību praksē uz kuģiem.

(3) *(Izslēgta ar 10.11.2005. likumu).*

(4) Ministru kabinets nosaka jūrnieku grāmatiņā iekļaujamo informāciju un kārtību, kādā Latvijas Jūras administrācijas Jūrnieku reģistrs veic jūrnieku grāmatiņu noformēšanu, izsniegšanu, apmaiņu, aizturēšanu, anulēšanu, atzīšanu par nederīgām

un uzskaiti.

(5) Ziņas par nederīgām jūrnieka grāmatiņām un to veidlapām iekļauj nederīgo dokumentu reģistrā Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu un 10.11.2005. likumu)

28.pants. Darba aizsardzības prasību nodrošināšana uz kuģiem

(1) Uz Latvijas kuģiem ievēro darba aizsardzības prasības, kuģa darbības specifiku un labu kuģošanas praksi.

(2) Par darba aizsardzības un drošības prasību ievērošanu uz kuģa atbild kuģa kapteinis. Par atsevišķu kuģa operāciju drošību atbild kuģa kapteiņa norīkots kuģa apkalpes loceklis.

(3) Kuģa īpašnieks nodrošina kuģa kapteini ar darba drošības instrukcijām, kuras izstrādātas, ievērojot Starptautiskās darba organizācijas konvenciju, Darba aizsardzības likuma un citu normatīvo aktu prasības.

29.pants. Jūrnieku veselības atbilstība darbam uz kuģa

(1) Jūrniekam, kas gatavojas saņemt kvalifikāciju apliecinošu dokumentu vai tiek norīkots darbā uz kuģa, ir jābūt ārsta izsniegtam atzinumam par veselības atbilstību darbam uz kuģa.

(2) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā veicamas veselības pārbaudes jūrniekiem, kā arī kārtību, kādā izsniedzams ārsta atzinums par jūrnieka veselības atbilstību darbam uz kuģa.

(3) Kritērijus, pēc kādiem jūrnieku veselības pārbaudē konstatējama jūrnieku veselības atbilstība darbam uz kuģa, nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu)

30.pants. Kuģa apkalpes darba un atpūtas telpas

(1) Kuģu īpašnieki nodrošina Latvijas kuģu apkalpju darba un atpūtas telpu atbilstību Starptautiskās darba organizācijas konvenciju un citu starptautisko normatīvo aktu prasībām attiecībā uz:

- 1) katram cilvēkam paredzēto minimālo platību jūrnieku guļamtelpās un maksimālo cilvēku skaitu tajās;
- 2) jūrnieku guļamtelpu, ēdamtelpu, sanitāro mezglu un virtuves aprīkojumu;
- 3) kuģa apkalpes aizsardzību pret traumām, mitrumu, karstumu, aukstumu un troksni;
- 4) kuģa apgādi ar ūdeni un apkures, apgaismojuma, ventilācijas un labierīcību aprīkojumu.

(2) Kuģa virsnieks, kuru kuģa kapteinis šim nolūkam pilnvarojis, regulāri pārbauda kuģa apkalpes telpas un rezultātus ieraksta kuģa žurnālā.

31.pants. Alkohola lietošanas ierobežojums, narkotisko un psihotropo vielu lietošanas aizliegums

(1) Jūrniekiem, atrodoties uz kuģa, alkohola koncentrācija asinīs (BAC) no sardzes brīvajā laikā nedrīkst pārsniegt 0,5 promiles.

(2) Jūrnieki atturas no alkohola lietošanas ne mazāk kā divas stundas pirms sardzes uzsākšanas un nedrīkst to lietot sardzes vai citu dienesta pienākumu veikšanas laikā.

(3) Jūrnieki uz kuģiem nedrīkst atrasties narkotisko un psihotropo vielu iespaidā.

(4) Šā panta noteikumi neaizliedz Latvijas kuģu īpašniekiem noteikt uz saviem kuģiem stingrākas prasības jūrniekiem attiecībā uz pieļaujamajām alkohola lietošanas normām.

(5) Kuģa kapteinis, ostas kapteinis vai jūras negadījumu izmeklēšanas inspektors pieaicina policiju, lai tā jūras negadījumā vai incidentā iesaistītajām personām veic alkohola reibuma, narkotisko vai citu apreibinošu vielu ietekmes konstatēšanu vai nosūta šīs personas analīzes veikšanai, ja ir pamats aizdomām, ka tās lietojušas alkoholu, narkotiskās vai citas apreibinošas vielas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu un 10.11.2005. likumu)

32.pants. Veselības aizsardzības prasības uz kuģa

(1) Ministru kabinets nosaka minimālās darba drošības un veselības aizsardzības prasības medicīniskās palīdzības sniegšanai uz kuģa.

(2) Uz katra Latvijas kuģa ir jābūt īpaši apmācītam virsniekam, kas ir pastāvīgi atbildīgs par pirmās palīdzības sniegšanu un zāļu lietošanu.

III nodaļa. Kuģošanas drošība un aizsardzība ostās

(Nodaļas nosaukums 28.10.2004. likuma redakcijā)

33.pants. Ostas kapteinis

(1) Ostas kapteinis ir ostas pārvaldes amatpersona, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem, Starptautiskās jūras organizācijas normatīvajiem aktiem, Helsinku konvencijas un Helsinku komisijas rekomendāciju prasībām organizē un kontrolē kuģu satiksmi ostā un ostas pievedceļos, veic kuģošanas drošības kontroles funkcijas attiecībā uz kuģu satiksmi ostā, ostas akvatorijā, kuģuceļos, piestātnēs un terminālos. Noteikumus par ostas kapteini var izdot Ministru kabinets.

(2) Ostas pārvalde var izveidot šādus kuģošanas drošībai nepieciešamos dienestus, kurus vada ostas kapteinis: kuģu satiksmes dienestu, loču dienestu un citus ostas dienestus.

(3) Ja šā panta otrajā daļā minētie dienesti netiek izveidoti, ostas kapteiņa

pienākumus var pildīt ostas pārvaldnieks vai cita ostas pārvaldnieka norīkota atbilstoši sertificēta persona.

(4) Ostas kapteinis vada ledlauža darbu ostas pievedceļos ledus navigācijas periodā.

(5) Ostas kapteinis vada ostā notikušo avāriju seku likvidācijas darbus un cilvēku glābšanas darbus, ja to nosaka operatīvās rīcības plāni.

(6) Ja ostā vai pieejā ostai noticis jūras negadījums, ostas kapteinis par to ziņo Krasta apsardzei un Latvijas Jūras administrācijai, bet piesārņojuma gadījumā — arī Valsts vides dienestam un nekavējoties uzsāk negadījuma izmeklēšanai nepieciešamo liecību un dokumentu vākšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu un 28.10.2004. likumu)

34.pants. Loči un kuģu satiksmes vadības (VTS) operatori

(1) Locis ir attiecīgās ostas pārvaldes darbinieks, kas saņēmis attiecīgu profesionālās kvalifikācijas sertifikātu. Locis veic kuģa kapteiņa padomdevēja funkcijas kuģa manevros, kuģim ienākot ostā, izejot no tās vai pārvietojoties tajā. Par drošu kuģa navigāciju loča darbības laikā uz kuģa atbild kuģa kapteinis.

(2) Loči var sniegt loču pakalpojumus arī ūdeņos ārpus ostas.

(3) Ministru kabinets, ņemot vērā starptautisko normatīvo aktu prasības, nosaka loču darbības rajonus, kārtību, kādā uz kuģiem izmantojami loči, kā arī loču apmācības, sertifikācijas un kvalifikācijas pārbaužu kārtību.

(4) Kuģa kapteinis, kuram ir izņēmuma sertifikāts, atbrīvojams no pienākuma loču darbības rajonā izmantot loci, ja Latvijai saistošajos starptautiskajos normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

(5) Ministru kabinets nosaka kuģu satiksmes vadības (VTS) operatoru apmācības, sertificēšanas un kvalifikācijas pārbaužu kārtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu un 10.11.2005. likumu)

35.pants. Kuģu pasažieru reģistrācija

(1) Uz pasažieru kuģa, kas veic reisu no Latvijas ostas 20 jūras jūdžu attālumā un tālāk, pirms izešanas no ostas pasažierus reģistrē. Kuģa kapteinis, kuģa operators vai aģents iesniedz pasažieru sarakstu un kuģa apkalpes sarakstu ostas kapteinim. Pasažieru saraksts un kuģa apkalpes saraksts ir pieejams Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centram [turpmāk — Koordinācijas centrs (MRCC)].

(2) Kuģu pasažieru reģistrācijas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu)

36.pants. Ziņojums par bīstamu un piesārņojošu kravu

(1) Ja Latvijas ūdeņos vai ostā vēlas iebraukt kuģis ar bīstamu vai piesārņojošu kravu, kuģa kapteinis vai viņa pilnvarota persona par to ziņo ostas kapteinim, nosūtot ziņojumu pirms izbraukšanas no ostas, kurā šī krava iekrauta.

(2) Pirms kuģis ar bīstamu vai piesārņojošu kravu atstāj Latvijas ostu vai Latvijas ūdeņus, kuģa kapteinis, kuģa operators vai aģents iesniedz ostas kapteinim ziņojumu par šo kravu.

(3) Informācija par bīstamām un piesārņojošām kuģu kravām ir pieejama Koordinācijas centram (MRCC). Kārtību, kādā sniedzami ziņojumi par bīstamām un piesārņojošām kuģu kravām, var noteikt Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu un 28.10.2004. likumu)

37.pants. Kuģu kravas operācijas

(1) Kravas iekraušanas un izkraušanas operācijas ostās veic saskaņā ar kuģa kravas plānu, kuru saskaņo ar stividorkompāniju un par kuru ir atbildīgs kuģa kapteinis. Kuģa kravas plāns nodrošina drošu kuģa stāvēšanu ostā un kuģa drošību jūrā.

(2) Kravas operācijas uz kuģa veic un kravu uz tā izvieto un nostiprina, ievērojot Starptautiskās jūras organizācijas prasības attiecībā uz konkrēto kravas veidu (kokmateriāli, kravas, ko pārvadā uz klāja, graudu kravas, beramkravas ar lielu blīvumu un citas kravas, kuru pārvadāšanu regulē īpaši Starptautiskās jūras organizācijas kodeksi).

(3) Persona, kurai ostā radušās aizdomas par šā panta otrajā daļā noteikto prasību neievērošanu, par to ziņo ostas kapteinim. Ja nepieciešams, ostas kapteinis šīs ziņas nodod Latvijas Jūras administrācijai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu)

38.pants. Operācijas ar bīstamām un piesārņojošām kravām ostās

(1) Veicot kuģu kravas operācijas ar bīstamām un piesārņojošām kravām, piestātnes operators, kravas pārvaldītājs un kuģa kapteinis atbilstoši savai kompetencei atkarībā no kravas veida nodrošina SOLAS konvencijas, MARPOL konvencijas un kodeksu, to skaitā Starptautiskā jūras bīstamo kravu kodeksa (IMDG kodeksa), Beramkravu drošas prakses kodeksa (BC kodeksa), Starptautiskās rokasgrāmatas par drošību uz naftas tankkuģiem un naftas terminālos (ISGOTT), Starptautiskā naftas sabiedrību jūras foruma (OCIMF) Rokasgrāmatas par drošību terminālos sašķidrināto gāzu pārkraušanai uz kuģiem un citu starptautisko normatīvo aktu prasību ievērošanu attiecībā uz:

- 1) naftu un naftas produktiem;
- 2) sašķidrinātu gāzu lejamkravām;
- 3) kaitīgo šķidro vielu lejamkravām;
- 4) bīstamām kravām iepakojumā;

5) beramkravām.

(2) Satiksmes ministrs ir tiesīgs noteikt starptautisko normatīvo aktu piemērošanas kārtību attiecībā uz kuģu kravas operācijām un kravas operācijām ostās ar bīstamām un piesārņojošām kravām atbilstoši šā panta pirmajā daļā noteikto starptautisko normatīvo aktu un Starptautiskās jūras organizācijas prasībām un rekomendācijām, kā arī Helsinku konvencijas un Helsinku komisijas prasībām un rekomendācijām.

(3) Ikvienam bīstamas un piesārņojošas kravas nosūtītājam Latvijā, sagatavojot kravu jūras pārvadājumam, ir jāņem vērā šā panta pirmajā daļā noteikto starptautisko normatīvo aktu prasības.

(4) Ministru kabinets var izdot noteikumus par bīstamo un piesārņojošo kravu apriti un kontroli ostās.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu un 28.10.2004. likumu)

39.pants. Kuģu radīto atkritumu pieņemšanas iekārtas

(1) Ostas pārvalde nodrošina kuģu radīto atkritumu pieņemšanu, bet pietātnes operators — kuģu kravas radīto atkritumu pieņemšanu.

(2) Atkritumu pieņemšanas iekārtas ostās atbilst MARPOL konvencijas, Helsinku konvencijas un citu starptautisko normatīvo aktu prasībām.

40.pants. Tankkuģi ar izolētā balasta tankiem

(1) Latvijas ostās tankkuģiem ar izolētā balasta tankiem piemēro ostu maksas atlaides un par navigācijas pakalpojumiem iekasējamās maksas atlaides atbilstoši samazinātajai bruto tilpībai.

(2) Kārtību, kādā aprēķināma izolēto balasta tanku tilpība, nosaka saskaņā ar starptautisko tiesību normām.

IV nodaļa. Kuģošanas režīms Latvijas ūdeņos

41.pants. Kuģu satiksmes vadības un informācijas sistēmas

(1) Lai nodrošinātu efektīvu un drošu kuģu satiksmi un informācijas apmaiņu Latvijas ūdeņos, kur notiek intensīva kuģu satiksme, satiksmes ministrs nosaka rajonus, kuros izveidojamas kuģu satiksmes vadības un informācijas sistēmas.

(2) Satiksmes ministrs nosaka kuģošanas un ziņošanas kārtību šā panta pirmajā daļā minētajos rajonos.

(3) Ikviens kuģis, kas atrodas kuģu satiksmes vadības un informācijas sistēmas darbības rajonā, ievēro tajā noteikto kuģošanas un ziņošanas kārtību.

42.pants. Ziņojumi par kuģu sadursmi

Ja kuģis cietis sadursmē vai izraisījis sadursmi Latvijas ūdeņos, kuģa kapteinis, kuģa

īpašnieks, aģents vai cita persona, kurai ir informācija par kuģa sadursmi, nekavējoties par to ziņo Krasta apsardzei vai tuvākās ostas kapteinim.

43.pants. Kuģu sadursmju novēršanas noteikumi

(1) Kuģu un hidroplānu kapteiņi Latvijas ūdeņos ievēro COLREG konvencijas prasības.

(2) Atbilstoši COLREG konvencijas prasībām Ministru kabinets var noteikt īpašu kuģošanas kārtību atsevišķos ostu rajonos un ar tiem saistītajos ūdeņos, nemazinot kuģošanas drošību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu)

44.pants. Kuģa aizturēšana jūrā

(1) Lai nodrošinātu normatīvo aktu un Latvijai saistošo starptautisko līgumu izpildi Latvijas ūdeņos ārpus ostas akvatorijas, Krasta apsardze var kontrolēt, pārbaudīt un aizturēt kuģi atbilstoši Apvienoto Nāciju Organizācijas 1982.gada Jūras tiesību konvencijai.

(1¹) Lai nodrošinātu normatīvo aktu un Latvijai saistošo starptautisko līgumu izpildi, kā arī stiprinātu valsts drošības un aizsardzības spējas, Latvijas ūdeņos ārpus ostas akvatorijas esošo kuģu kontrolē, pārbaudē un aizturēšanā var iesaistīt Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) un Eiropas Savienības (ES) dalībvalsts karakuģus. Veicot minētos uzdevumus, Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) un Eiropas Savienības (ES) dalībvalsts karakuģiem un to amatpersonām ir visas Krasta apsardzes un tās amatpersonu tiesības un pienākumi.

(2) Ministru kabinets nosaka kuģu kontroles, pārbaudes un aizturēšanas kārtību Latvijas ūdeņos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.06.2006. likumu)

45.pants. Radioziņojumi

(1) Latvijas piekrastes ūdeņos ietilpstošajos GMDSS rajonos Krasta apsardze nodrošina avārijas (MAYDAY), steidzamības (PAN-PAN) un regulārus jūras drošības (SECURITEE) ziņojumus, kā arī meteoroloģisko prognožu pārraides atbilstoši SOLAS konvencijas, SAR konvencijas, Starptautiskās aviācijas un jūras meklēšanas un glābšanas rokasgrāmatas un Starptautiskā radiosakaru reglamenta prasībām. Koordinācijas centrs (MRCC) saņem kuģa aizsardzības trauksmes signālu un kuģu sniegto aizsardzības informāciju.

(2) *(Izslēgta ar 28.10.2004. likumu).*

(3) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā nodrošināma AIS krasta sakaru tīkla darbība Kuģu satiksmes uzraudzības un informācijas datu apmaiņas sistēmas ietvaros.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu, 28.10.2004. likumu, 10.11.2005. likumu un

15.06.2006. likumu)

46.pants. Cilvēku meklēšana un glābšana

- (1) Cilvēku meklēšanas un glābšanas darbus, kā arī palīdzības sniegšanas koordināciju un patvēruma vietas piešķiršanu kuģiem veic Krasta apsardze saskaņā ar SAR konvencijas un Starptautiskās aviācijas un jūras meklēšanas un glābšanas rokasgrāmatas prasībām.
- (2) Ministru kabinets izdod noteikumus par meklēšanu un glābšanu aviācijas un jūras avārijas gadījumos. Minētie noteikumi nosaka kārtību, kādā notiek Krasta apsardzes un citu institūciju sadarbība, Koordinācijas centra (MRCC), tā apakšcentru un Aviācijas meklēšanas un glābšanas koordinācijas centra (ARCC) darbība, kā arī Latvijas atbildības rajonu.
- (3) Krasta apsardze nodrošina Koordinācijas centra (MRCC) un GMDSS krasta sakaru tīkla darbību un meklēšanas un glābšanas operācijās izmanto Nacionālo bruņoto spēku kuģus, gaisakuģus, Aviācijas meklēšanas un glābšanas koordinācijas centru (ARCC), kā arī citus tehniskos līdzekļus atbilstoši operatīvās rīcības plānam.
- (4) Krasta apsardze var izveidot Koordinācijas centra (MRCC) apakšcentrus. Ostas kuģu satiksmes dienests (VTS) glābšanas gadījumos tiek uzskatīts par šādu apakšcentru.
- (5) Koordinācijas centram (MRCC) un tā apakšcentriem ir jābūt operatīvās rīcības plāniem, kas nosaka kārtību un cilvēku meklēšanā un glābšanā, kā arī palīdzības sniegšanas koordinācijā un patvēruma vietu piešķiršanā kuģiem iesaistītās institūcijas Latvijas atbildības rajonā, ieskaitot ostu akvatorijas.
- (6) Jūras vai aviācijas avārijas gadījumā Koordinācijas centram (MRCC) ir tiesības atļaut ārvalstu kuģiem un karakuģiem ienākt Latvijas teritoriālajos ūdeņos, bet gaisakuģiem un militārajiem gaisakuģiem ielidot Latvijas gaisa telpā virs tās teritoriālajiem ūdeņiem, par to operatīvi informējot Aizsardzības ministriju un Ārlietu ministriju.
- (7) Uz pasažieru kuģiem, kas veic regulāru satiksmi ilgāk par sešiem mēnešiem un šķērso Latvijas atbildības rajonu, ir jābūt sadarbības plānam cilvēku meklēšanai un glābšanai. Minēto plānu atbilstoši Starptautiskās jūras organizācijas rekomendācijām izstrādā Krasta apsardze.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu un 10.11.2005. likumu)

47.pants. Avārijas un briesmu signāli

- (1) Avārijas un briesmu gadījumos lieto COLREG konvencijas un SOLAS konvencijas prasībām atbilstošus signālus.
- (2) Šajā pantā noteikto avārijas un briesmu signālu lietošana bez vajadzības ir aizliegta. Par šādu pārkāpumu vainīgās personas saucas pie administratīvās atbildības.

48.pants. Paziņojumi jūrniekiem un navigācijas brīdinājumi

(1) Latvijas Jūras administrācija apkopo informāciju par kuģošanas režīma pārmaiņām un pārmaiņām navigācijas aprīkojumā Latvijas ūdeņos un publicē to navigācijas izdevumā "Paziņojumi jūrniekiem".

(2) Krasta apsardze šā panta pirmajā daļā noteikto informāciju un navigācijas brīdinājumus pilnībā vai daļēji iekļauj regulārajos drošības (SECURITEE) ziņojumos.

(10.11.2005. likuma redakcijā)

V nodaļa. Ar kuģošanu saistītie negadījumi

49.pants. Jūras negadījums

Jūras negadījums ir negadījums, kas atbilst Starptautiskās jūras organizācijas Jūras negadījumu un incidentu izmeklēšanas kodeksā noteiktajam, tai skaitā gadījums, kad:

- 1) kuģis gājis bojā, pamests jūrā, pazudis bez vēsts vai iespējama kuģa bojāeja;
- 2) cilvēks zaudējis dzīvību, pazudis no kuģa vai guvis smagus miesas bojājumus kuģa ekspluatācijas laikā;
- 3) kuģim nodarīts materiāls zaudējums;
- 4) uz kuģa noticis ugunsgrēks vai sprādziens;
- 5) kuģis uzsēdies uz grunts vai saskāries ar to;
- 6) kuģis bijis iesaistīts sadursmē ar citu kuģi vai objektu;
- 7) kuģis zaudējis jūras spēju korpusa, mehānismu, aprīkojuma bojājumu vai citu iemeslu dēļ;
- 8) bīstamu vielu noplūdes dēļ ir piesārņota vide.

50.pants. Jūras negadījumu izmeklēšana

(1) Kuģa īpašnieks vai viņa pilnvarota persona, kā arī jebkura Latvijas valsts institūcija, fiziskā vai juridiskā persona, kura uzzinājusi par jūras negadījumu, nekavējoties par to ziņo Krasta apsardzei. Krasta apsardze šo informāciju sniedz Latvijas Jūras administrācijai, bet vides piesārņojuma gadījumā — arī Valsts vides dienestam.

(2) Jūras negadījumus attiecībā uz jūras (kuģu) avārijām izmeklē Latvijas Jūras administrācija, ja radies piesārņojums, piesaistot arī Valsts vides dienestu.

(3) Ja jūras negadījumā iesaistīts ārvalsts kuģis, par šo negadījumu un tā izmeklēšanas gaitu Latvijas Jūras administrācija ziņo kuģa karoga valsts kompetentajai institūcijai, kura var iesaistīties turpmākajā jūras negadījuma

izmeklēšanā. Negadījuma izmeklēšanā var piedalīties arī citu ieinteresēto valstu kompetentās institūcijas.

(4) Jūras negadījumu izmeklēšanas kārtību jūras drošības aspektā atbilstoši Starptautiskās jūras organizācijas Kodeksam par jūras negadījumu un incidentu izmeklēšanu nosaka Ministru kabinets. Ja negadījumam ir noziedzīga nodarījuma raksturs, tā izmeklēšana notiek kriminālprocesuālajā kārtībā.

(5) Vides piesārņojuma gadījumu izmeklēšanas kārtību nosaka vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu un 10.11.2005. likumu)

VI nodaļa. Jūras piesārņojuma novēršana

51.pants. Piesārņojuma novēršana

(1) Kuģa īpašnieks, kuģa kapteinis un jūrā nostiprinātas platformas operators nodrošina piesārņojuma novēršanas noteikumu ievērošanu atbilstoši MARPOL konvencijas un tās pielikumu, Helsinku konvencijas un citu starptautisko tiesību normām.

(2) Kuģa kapteinis nodrošina to, ka pirms kuģa iziešanas no ostas kuģa un kuģa kravas radītie atkritumi tiek nodoti attiecīgās ostas atkritumu pieņemšanas iekārtās saskaņā ar starptautisko normatīvo aktu prasībām.

(3) Latvijas ūdeņos ir aizliegta atkritumu vai citu vielu izgāšana jūrā no kuģiem un jūrā nostiprinātām iekārtām. Šis aizliegums neattiecas uz:

1) gultnes padziļināšanas darbos iegūtās grunts izgāšanu jūrā, ja tā notiek saskaņā ar Valsts vides dienesta izdotu atļauju;

2) piezvejas un pārzvejas izgāšanu jūrā;

3) gadījumiem, kad cilvēkam, kuģim vai jūrā nostiprinātai iekārtai draud bojāeja un vielu izgāšana jūrā ir vienīgā iespēja, kā novērst šos draudus. Vielas izgāžot jūrā, raugās, lai līdz minimumam tiktu samazināts iespējamais apdraudējums cilvēku dzīvībai un veselībai, kā arī kaitējums jūras videi. Jebkura persona, kas konstatē šādu izgāšanas gadījumu, par to ziņo Valsts vides dienestam.

(4) Atkritumu, kā arī ķīmisko vielu un ķīmisko produktu sadedzināšana Latvijas ūdeņos ir aizliegta.

(5) Kravas, pasažieru un apgādes operācijas, ja kuģis atrodas jūrā, atļautas tikai navigācijas izdevumā "Paziņojumi jūrniekiem" izziņotajās enkurvietās, informējot Krasta apsardzi. Bīstamo un piesārņojošo kravu pārkraušanas operācijas no kuģa uz kuģi saskaņo ar Krasta apsardzi, Valsts vides dienestu, attiecīgo muitas iestādi, Latvijas Jūras administrāciju un enkurvietai tuvākās ostas kapteini. Katrs kuģis, veicot minētās operācijas, ir nodrošināts ar avārijas seku likvidācijas plāniem un aprīkojumu, kas ir pietiekams, lai novērstu kaitīgo vielu noplūdes sekas jūrā.

(6) Ostu pārvaldes nodrošina, lai ostās būtu Valsts vides dienesta apstiprināts darbības plāns neparedzēta piesārņojuma gadījumiem.

(7) Naftas vai ķīmisko vielu termināla, piestātnes vai piestātņu grupas operatori nodrošina, ka tiek izstrādāts darbības plāns neparedzētiem piesārņojuma gadījumiem. Šo plānu apstiprina Valsts vides dienests.

(8) Šā panta sestajā un septītajā daļā minētos plānus attiecībā uz ostām izstrādā ostas pārvaldes, attiecībā uz termināliem — to īpašnieki, ņemot vērā 1990.gada Starptautiskās konvencijas par gatavību, reaģēšanu un sadarbību naftas piesārņojuma gadījumā (turpmāk — OPRC konvencija) prasības un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātās tipveida prasības, kuras jāievēro, sagatavojot darbības plānu neparedzētiem piesārņojuma gadījumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu un 10.11.2005. likumu)

52.pants. Ziņojumi par piesārņojumu

(1) Ikvienas personas pienākums ir ziņot Krasta apsardzei vai tuvākās ostas kapteinim par katru gadījumu, kas saistīts ar naftas vai citu kaitīgo vielu noplūdi vai iespējamo noplūdi Latvijas ūdeņos no kuģa, jūrā nostiprinātām iekārtām, ostas termināla vai kāda cita objekta. Krasta apsardze vai ostas kapteinis par to ziņo Valsts vides dienestam.

(2) Latvijas kuģa kapteinis, kura kuģis atrodas ārvalsts ūdeņos, konstatējot šā panta pirmajā daļā minētos gadījumus, nekavējoties par to ziņo tuvākās piekrastes valsts kompetentajai institūcijai.

53.pants. Jūras piesārņojuma likvidācija

(1) Jūras negadījuma dēļ izlijušas naftas un bīstamo vai kaitīgo vielu noplūdes seku likvidācija Latvijas ūdeņos vai to tuvumā tiek veikta saskaņā ar OPRC konvenciju, Helsinku konvenciju un Ministru kabineta apstiprinātu nacionālo gatavības plānu naftas piesārņojuma gadījumiem jūrā.

(2) Piesārņojuma likvidācijas darbus nodrošina un koordinē Krasta apsardze, bet šos darbus ostas akvatorijā koordinē attiecīgās ostas kapteinis, ievērojot ostas darbības plānu naftas piesārņojuma gadījumam.

(3) Šā panta pirmajā daļā minētā jūras piesārņojuma gadījumā Koordinācijas centru (MRCC) ir tiesības atļaut ārvalstu kuģiem un karakuģiem ienākt Latvijas teritoriālajos ūdeņos, bet gaisakuģiem un militārajiem gaisakuģiem ielidot Latvijas gaisa telpā virs tās teritoriālajiem ūdeņiem, par to operatīvi informējot Aizsardzības ministriju un Ārlietu ministriju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu)

54.pants. Rīcība jūras piesārņojuma gadījumā

(1) Ja noticis jūras negadījums, kas radījis piesārņojumu vai piesārņošanas draudus Latvijas ūdeņiem vai Latvijas piekrastei vai arī radījis draudus jebkurām ar Latvijas

ūdeņiem vai piekrasti saistītām valsts interesēm, Krasta apsardze sadarbībā ar citām kompetentajām institūcijām veic tādus pasākumus, kādus uzskata par nepieciešamiem, lai nepieļautu, mazinātu vai likvidētu piesārņojumu, kā arī jebkurus pasākumus attiecībā uz negadījumā iesaistīto kuģi un tā kravu. Šie pasākumi var ietvert kuģa un tā kravas:

- 1) pārvietošanu;
- 2) glābšanu;
- 3) nogremdēšanu vai iznīcināšanu;
- 4) pārņemšanu savā kontrolē.

(2) Krasta apsardze pēc saskaņošanas ar kuģa īpašnieku var dot rīkojumu Latvijas kuģa kapteinim doties uz negadījuma vietu un veikt jūras piesārņojuma nepieļaušanai, mazināšanai vai likvidācijai nepieciešamās darbības.

(3) Izpildot šajā pantā minētos rīkojumus, katrai personai jāpieliek visas pūles, lai novērstu vai mazinātu briesmas, kas apdraud cilvēku dzīvību.

(4) Veicot šajā pantā minētos pasākumus, Krasta apsardze, Valsts vides dienests un citas kompetentās institūcijas ievēro 1969.gada Starptautiskās konvencijas par iejaukšanās tiesībām atklātā jūrā naftas piesārņojuma gadījumā, tās 1973.gada Protokola par iejaukšanās tiesībām atklātā jūrā citu vielu, kas nav nafta, izraisīta piesārņojuma gadījumā un tā pielikuma prasības.

55.pants. Kompensācijas saņemšanas nosacījumi

(1) Persona, kurai piesārņojuma dēļ nodarīti zaudējumi vai piesārņojuma likvidācijas procesā radušies izdevumi atbilstoši 1992.gada Starptautiskās konvencijas par starptautiskā fonda nodibināšanu naftas piesārņojuma radīto zaudējumu kompensācijai (turpmāk — Fonda konvencija) nosacījumiem, var pieprasīt kompensāciju no šā fonda.

(2) Visos gadījumos, kad nav piemērojama Fonda konvencija, to skaitā piesārņojuma draudu novēršanas gadījumā, persona, kurai radušies izdevumi sakarā ar piedalīšanos pasākumos, kas veikti atbilstoši šā likuma 54.pantā noteiktajiem rīkojumiem, ir tiesīga pieprasīt atlīdzību no piesārņojuma draudu izraisītāja Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

VII nodaļa. Hidrogrāfija

56.pants. Hidrogrāfiskie mērījumi un pētījumi

(1) Latvijas ūdeņos atbilstoši Starptautiskās hidrogrāfijas organizācijas rekomendācijām tiek veikti šādi hidrogrāfiskie pētījumi un ģeodēziskie darbi:

- 1) dziļuma mērīšana atbilstoši starptautiskajām hidrogrāfisko mērījumu prasībām ūdeņos, kas tiek aktīvi izmantoti kuģošanai;

- 2) dziļuma mērīšana un vispārīgie hidrogrāfiskie pētījumi Latvijas ūdeņos kartogrāfijas un citām tautsaimniecības vajadzībām;
 - 3) dziļuma mērīšana padziļināšanas darbu plānošanai, veikšanai un kontrolei;
 - 4) nogrimušu objektu meklēšana;
 - 5) straumju, ūdenslīmeņa svārstību, grunts nogulumu un zemes magnētisma datu ievākšana un sistematizēšana;
 - 6) krasta, hidrotehnisko un hidrogrāfisko būvju ģeodēziskie pētījumi;
 - 7) hidrogrāfiskie darbi, kas saistīti ar jūras izmantošanu valsts institūciju vajadzībām;
 - 8) hidrogrāfisko mērījumu un pētījumu datu bāzes veidošana un uzturēšana.
- (2) Šā panta pirmajā daļā noteiktos hidrogrāfiskos pētījumus un ģeodēziskos darbus organizē un veic Latvijas Jūras administrācija. Satiksmes ministrs var noteikt Starptautiskās hidrogrāfijas organizācijas prasību un rekomendāciju izpildes kārtību.
- (3) Par oficiāliem hidrogrāfiskiem mērījumiem Latvijas Republikā tiek uzskatīti Latvijas Jūras administrācijas veiktie mērījumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu un 28.10.2004. likumu)

57.pants. Navigācijas publikācijas un elektroniskās kartes

- (1) Latvijas Jūras administrācija organizē šādu navigācijas publikāciju sagatavošanu, iespiešanu un izplatīšanu jūrniekiem un citu valstu hidrogrāfijas dienestiem:
- 1) Latvijas Republikas jūras navigācijas karšu katalogs;
 - 2) jūras navigācijas papīra kartes atbilstoši Latvijas Republikas jūras navigācijas karšu katalogam, ieskaitot to korektūras uzturēšanu;
 - 3) Latvijas ūdeņu locijas, izdevums "Ugunis un zīmes Latvijas Republikas ūdeņos";
 - 4) navigācijas izdevums "Paziņojumi jūrniekiem".
- (2) Navigācijas publikācijas, ko izdod Latvijas Jūras administrācija atbilstoši šā panta pirmajā daļā noteiktajam, ir oficiālas Latvijas Republikas navigācijas publikācijas.
- (3) Latvijas Jūras administrācijas sagatavotās Latvijas ūdeņu elektroniskās kartes uzskatāmas par līdzvērtīgām papīra kartēm, ja tās tiek izmantotas attiecīgi sertificētās elektronisko karšu attēlošanas un informācijas sistēmās (turpmāk — ECDIS sistēmas). Latvijas Jūras administrācija sagatavo un uztur Latvijas ūdeņu elektroniskās kartes un to korektūru.
- (4) Ja citu valstu hidrogrāfijas dienestu ražotās elektroniskās kartes atbilst spēkā esošajam S-57 standartam un tiek izmantotas attiecīgi sertificētās ECDIS sistēmās, tās atzīstamas par līdzvērtīgām papīra kartēm.

(5) Elektroniskās jūras navigācijas kartes, kas ir ekvivalentas papīra kartēm, var lietot kuģošanā bez atbilstošas jūras navigācijas papīra karšu kolekcijas tādos kuģošanas rajonos, kur ir šādu elektronisko karšu pārklājums.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu)

58.pants. Ziņojumi par navigācijas līdzekļu neatbilstību un navigācijas šķēršļiem

(1) Jebkurš kuģis, kas Latvijas ūdeņos konstatējis navigācijas līdzekļu un navigācijas šķēršļu neatbilstību kartēs, locijā vai navigācijas izdevumā "Ugunis un zīmes Latvijas Republikas ūdeņos" atzīmētajam, ziņo par to Krasta apsardzei vai tuvākās ostas kapteinim, kas šo informāciju nodod Latvijas Jūras administrācijai.

(2) Fiziskās vai juridiskās personas, kas pārvalda un apsaimnieko navigācijas līdzekļus, nekavējoties ziņo Latvijas Jūras administrācijai par jebkādam pārmaiņām navigācijas līdzekļu darbībā. Par šāda ziņojuma savlaicīgu nesniegšanu minētās personas ir atbildīgas saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

(3) Latvijas Jūras administrācija veic nacionālā koordinatora pienākumus, pamatojoties uz Starptautiskās hidrogrāfijas organizācijas, Starptautiskās jūras organizācijas un Pasaules meteoroloģiskās organizācijas (IHO/IMO/WMO) speciālo publikāciju S-53 "Vispasaules navigācijas brīdinājumu sistēma".

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu)

59.pants. Ūdensceļu iezīmēšana dabā un atzīmēšana kartē

(1) Ūdensceļus iezīmē dabā un atzīmē kartē atbilstoši hidrogrāfiskās, hidroloģiskās un citādas ūdensceļu pētniecības rezultātiem.

(2) Ūdensceļu iezīmēšanai lieto navigācijas līdzekļus atbilstoši Starptautiskās bāku asociācijas (IALA) noteiktajai sistēmai "A" reģionam. Šā likuma izpratnē navigācijas līdzekļi ir bākas, bojas, stoderes, vadlīnijas zīmes, radionavigācijas līdzekļi, kuģu satiksmes dienesta (VTS) aprīkojums vai cits navigācijā izmantojams aprīkojums, kas uzstādīts, lai nodrošinātu drošu kuģošanu.

(3) *(Izslēgta ar 10.11.2005. likumu).*

60.pants. Navigācijas līdzekļu sistēmas uzturēšana

(1) Latvijas Jūras administrācija organizē navigācijas līdzekļu sistēmas izveidošanu un vispārēju uzraudzību Latvijas ūdeņos. Navigācijas līdzekļu sistēmu veido šā likuma 59.panta otrajā daļā minētie navigācijas līdzekļi.

(2) Nevienam navigācijas līdzekli nedrīkst uzstādīt, pārtraukt tā darbību vai nomainīt, ja iepriekš nav saņemta Latvijas Jūras administrācijas rakstveida piekrišana.

(3) Tehniskās prasības navigācijas līdzekļiem, ņemot vērā starptautisko normatīvo aktu prasības, kā arī navigācijas līdzekļu darbības nodrošināšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(4) Latvijas Jūras administrācija ir tiesīga jebkurā laikā piekļūt navigācijas līdzekļiem, lai veiktu to kontroli.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu un 10.11.2005. likumu)

61.pants. Gaismas avoti, kas traucē navigāciju

Latvijas Jūras administrācija ir tiesīga rakstveidā pieprasīt, lai fiziskās vai juridiskās personas likvidētu ar navigāciju nesaistītus gaismas avotus, kas traucē navigācijas līdzekļu izmantošanu vai var tikt nepareizi uztverti kā navigācijas līdzekļi. Minētos gaismas avotus fiziskā vai juridiskā persona likvidē par saviem līdzekļiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu)

62.pants. Navigācijas šķēršļu pārvietošana

(1) Latvijas Jūras administrācijai ir tiesības dot rīkojumu pārvietot jebkuru objektu, kas kļuvis vai var kļūt par navigācijas šķērslī vai traucēkli.

(2) Ja šā panta pirmajā daļā minētais objekts atrodas ostas akvatorijā, šajā pantā minētos Latvijas Jūras administrācijas pienākumus veic attiecīgās ostas pārvalde.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2003. likumu)

Pārejas noteikumi

1. Līdz šā likuma 35.panta otrajā daļā un 46.panta otrajā daļā paredzēto Ministru kabineta noteikumu izdošanai, bet ne ilgāk kā līdz 2004.gada 1.janvārim piemērojami šādi Ministru kabineta noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu:

1) Ministru kabineta 1998.gada 24.marta noteikumi nr.101 "Noteikumi par tankkuģiem ar izolētā balasta tankiem";

2) Ministru kabineta 2000.gada 15.februāra noteikumi nr.58 "Noteikumi par meklēšanu un glābšanu aviācijas un jūras avārijas gadījumos";

3) Ministru kabineta 2000.gada 18.aprīļa noteikumi nr.146 "Kuģu pasažieru reģistrācijas kārtība";

4) Ministru kabineta 2000.gada 25.aprīļa noteikumi nr.156 "Noteikumi par ziņojumiem par bīstamām un piesārņojošām kuģu kravām".

2. Ministru kabinets līdz 2004.gada 1.janvārim apstiprina šā likuma 53.panta pirmajā daļā minēto nacionālo gatavības plānu naftas piesārņojuma gadījumiem jūrā.

3. *(Izslēgts ar 30.10.2003. likumu).*

4. Ministru kabinets līdz 2004.gada 1.jūnijam izdod šā likuma 7.panta otrajā daļā minētos noteikumus.

(30.10.2003. likuma redakcijā)

5. Ministru kabinets līdz 2007.gada 1.jūlijam izdod šā likuma 45.panta trešajā daļā minētos noteikumus.

(30.10.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.11.2005. likumu un 15.06.2006. likumu)

6. Šā likuma 26.panta jaunā redakcija stājas spēkā 2005.gada 1.jūlijā.

(28.10.2004. likuma redakcijā)

7. Grozījumi šā likuma 27.pantā (par panta trešās daļas otrā teikuma izslēgšanu un ceturtais daļas izteikšanu jaunā redakcijā) stājas spēkā 2006.gada 1.janvārī.

(28.10.2004. likuma redakcijā)

8. Ministru kabinets līdz 2005.gada 1.janvārim izdod šā likuma 17.panta ceturtajā daļā un 24.panta piektajā un sestajā daļā minētos noteikumus.

(28.10.2004. likuma redakcijā)

9. Ministru kabinets līdz 2006.gada 1.jūlijam izdod šā likuma 26.panta pirmajā un otrajā daļā minētos noteikumus.

(28.10.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.11.2005. likumu)

10. Ministru kabinets līdz 2006.gada 1.janvārim izdod šā likuma 7.panta trešajā daļā, 16.panta otrajā daļā, 19.panta piektajā daļā un 27.panta ceturtajā daļā minētos noteikumus.

(28.10.2004. likuma redakcijā)

11. Ministru kabinets līdz 2007.gada 1.janvārim izdod šā likuma 18.panta ceturtajā daļā, 50.panta ceturtajā daļā un 60.panta trešajā daļā minētos noteikumus.

(10.11.2005. likuma redakcijā)

12. Līdz šā likuma 18.panta ceturtajā daļā, 50.panta ceturtajā daļā un 60.panta trešajā daļā paredzēto Ministru kabineta noteikumu izdošanai piemērojami šādi Satiksmes ministrijas normatīvie akti:

- 1) Satiksmes ministrijas 2003.gada 3.septembra noteikumi Nr.22 "Noteikumi par tehniskajām prasībām navigācijas līdzekļiem";
- 2) Satiksmes ministrijas 2003.gada 19.septembra noteikumi Nr.26 "Klasifikācijas sabiedrību (atzīto organizāciju) uzraudzības kārtība";
- 3) Satiksmes ministrijas 2003.gada 19.decembra noteikumi Nr.30 "Noteikumi par navigācijas līdzekļu darbības nodrošināšanu un ūdensceļu iezīmēšanu dabā";
- 4) Satiksmes ministrijas 2004.gada 21.aprīļa noteikumi Nr.8 "Jūras negadījumu izmeklēšanas kārtība".

(10.11.2005. likuma redakcijā)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(Atsauce 15.06.2006. likuma redakcijā)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 19.decembra direktīvas 2001/105/EK, ar ko groza Padomes 1994.gada 22.novembra direktīvu 94/57/EK par kopīgiem noteikumiem un standartiem attiecībā uz organizācijām, kas pilnvarotas veikt kuģu pārbaudes un apsekojumus, un attiecīgajām darbībām, kuras veic valstu administrācijas jūras lietu jomā (dokuments attiecas uz EEZ);
- 2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 27.jūnija direktīvas 2002/59/EK, ar ko izveido Kopienas kuģu satiksmes uzraudzības un informācijas sistēmu un atceļ Padomes direktīvu 93/75/EEK.

Likums Saeimā pieņemts 2002.gada 31.oktobrī.

Valsts prezidente

V.Viķe-Freiberga

Rīgā 1999.gada 24.novembrī

